

Stan i ochrona środowiska w województwie pomorskim w 2018 r.

31.10.2019 r.

32,9%

Udział powierzchni prawnie chronionej w ogólnej powierzchni województwa

Powierzchnia geodezyjna województwa pomorskiego (według stanu w dniu 1 I 2019 r.) wyniosła 1 832,4 tys. ha i stanowiła 5,9% powierzchni kraju. Według kierunków wykorzystania powierzchni geodezyjnej województwa największy udział miały użytki rolne (50,1% powierzchni województwa) i grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione (37,5%).

Powierzchnia obszarów prawnie chronionych o szczególnych walorach przyrodniczych w województwie na koniec 2018 r. wyniosła 602,1 tys. ha.

Wykorzystanie i ochrona zasobów powierzchni ziemi

Tablica 1. Stan geodezyjny i kierunki wykorzystania powierzchni województwa

Stan w dniu 1 I

WYSZCZEGÓLNIENIE	2018		2019	
	w ha		na 1 mieszkańca ^a w m ²	
Powierzchnia ogólna^b	1 832 193	1 832 368	7 852	
Użytki rolne	919 380	918 517	3 936	
w tym:				
grunty orne	699 312	698 596	2 994	
łąki trwałe	109 926	109 928	471	
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	687 906	688 018	2 948	
Grunty pod wodami	76 506	76 521	328	
Grunty zabudowane i zurbanizowane	98 866	99 653	427	
Użytki ekologiczne	1 981	2 150	9	
Nieuzytki	41 285	41 246	177	
Tereny różne ^c	6 269	6 263	27	

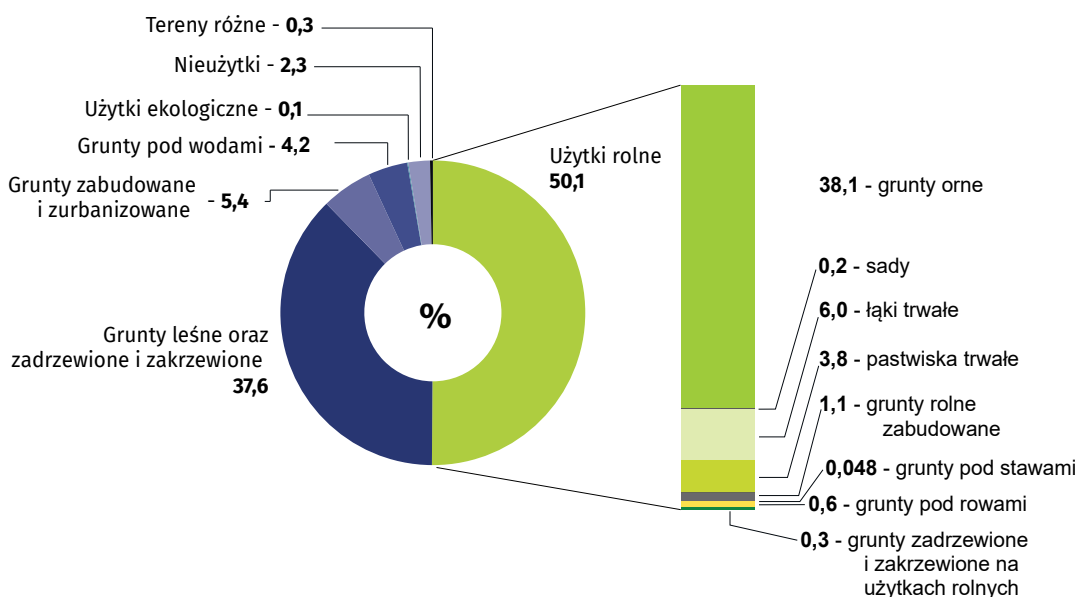
a Stan ludności w dniu 31 XII 2018 r. b Obszar lądowy (łącznie z wodami śródlądowymi) oraz część morskich wód wewnętrznych; zwiększenie powierzchni w 2019 r. wynika ze zmian w przebiegu linii podstawowej morza terytorialnego. c Grunty przeznaczone do rekultywacji oraz niezagospodarowane grunty zrehabilitowane, wały ochronne nieprzystosowane do ruchu kołowego.

Ź r ó d ł o: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

W końcu 2018 r. łączna powierzchnia gruntów, które utraciły całkowicie wartości użytkowe (grunty zdewastowane) oraz gruntów, których wartość użytkowa zmniejszyła się w wyniku pogorszenia się warunków przyrodniczych lub wskutek zmian środowiska oraz działalności przemysłowej, a także wskutek wadliwej działalności rolniczej (grunty zdegradowane) wyniosła 2,8 tys. ha, w tym w ciągu roku 73 ha zrehabilitowano (w 2017 r. – 42 ha).

Kierunki wykorzystania powierzchni geodezyjnej województwa w 2019 r.

Stan w dniu 1 I

Na koniec 2018 r. obszary prawnie chronione w województwie pomorskim zajmowały łącznie 602,1 tys. ha, co stanowiło 32,9% powierzchni ogólnej województwa i 5,9% obszarów chronionych w kraju. Dominujący udział w powierzchni obszarów objętych ochroną prawną miały obszary chronionego krajobrazu (65,5%).

Przeciętnie na 1 mieszkańca w województwie pomorskim przypadło 2 580 m² powierzchni prawnie chronionej (2 651 m² w kraju)

Tablica 2. Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2017		2018	
	w ha		w % powierzchni ogólnej województwa	na 1 mieszkańca w m ²
OGÓŁEM	597 714	602 122	32,9	2 580
Parki narodowe	26 186	26 219	1,4	112
Rezerваты przyrody	8 878	8 911	0,5	38
Parki krajobrazowe ^a	152 190	152 177	8,3	652
Obszary chronionego krajobrazu ^a	390 293	394 606	21,5	1 691
Stanowiska dokumentacyjne	30	30	0,0	0
Użytki ekologiczne	3 857	3 886	0,2	17
Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	16 281	16 293	0,9	70

^a Bez powierzchni rezerwatów przyrody i innych form ochrony przyrody położonych na ich terenie (ok. 1% powierzchni obszarów prawnie chronionych).

Największy udział powierzchni o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronionej w ogólnej powierzchni danego powiatu miały powiaty: chojnicki (58,8%), kościerski (55,1%) i gdański (51,6%), natomiast najmniejszy powiaty: malborski (8,3%), człuchowski (10,6%) i tczewski (12,7%). W Słupsku takie obszary w ogóle nie wystąpiły.

↑ 5,4%

Wzrost w skali roku poboru wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności

W 2018 r. pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w województwie pomorskim wyniósł 224,6 hm³ (2,3% poboru wody w kraju), tj. o 5,4% więcej niż w 2017 r.

Wykorzystanie, zanieczyszczenie i ochrona wód

Na potrzeby eksploatacji sieci wodociągowej **pobrano** 127,5 hm³ **wody** (56,8% poboru ogółem), na cele produkcyjne – 89,6 hm³ (39,9%), a do nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania i uzupełniania stawów rybnych – 7,4 hm³ (3,3%).

Tablica 3. Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności

WYSZCZEGÓLNIENIE	2017		2018	
	w hm ³		w %	
O G Ó Ł E M	213,0	224,6	100,0	
na cele:				
Produkcyjne ^a – z ujęć własnych	85,8	89,6	39,9	
w tym wody:				
powierzchniowe ^b	73,3	76,3	34,0	
podziemne	12,2	13,1	5,8	
Nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania i uzupełniania stawów rybnych	8,4	7,4	3,3	
Eksploatacji sieci wodociągowej ^c :	118,8	127,5	56,8	
wody:				
powierzchniowe	4,0	4,6	2,0	
podziemne	114,8	122,9	54,8	

a Poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem. b Łącznie z morskimi wodami wewnętrznymi. c Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci.

Zużycie wody w 2018 r. na potrzeby gospodarki narodowej i ludności kształtowało się na poziomie 200,0 hm³, w tym zużycie wody na potrzeby przemysłu stanowiło 43,8% zużycia wody ogółem, a na potrzeby eksploatacji sieci wodociągowej – 52,5%.

Do wód lub do ziemi odprowadzono 164,2 hm³ **ścieków przemysłowych i komunalnych** (tj. o 1,7 hm³ więcej niż w 2017 r.), w tym 89,0 hm³ siecią kanalizacyjną. Oczyszczenia wymagało 135,9 hm³ ścieków, co stanowiło 6,5% ścieków wymagających oczyszczenia w kraju. W ogólnej ilości ścieków oczyszczanych 93,7% stanowiły ścieki oczyszczane metodami biologicznymi i z podwyższonym usuwaniem biogenów.

Tablica 4. Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzone do wód lub do ziemi

WYSZCZEGÓLNIENIE	2017		2018	
	w hm ³		w %	
O G Ó Ł E M	161,4	164,2	100,0	
odprowadzone bezpośrednio z zakładów ^a	74,8	75,2	45,8	
odprowadzone siecią kanalizacyjną	86,6	89,0	54,2	
W tym ścieki wymagające oczyszczenia	135,6	136,0	82,8	
oczyszczane	135,6	135,9	82,7	
nieoczyszczane	0,1	0,1	0,1	

a Łącznie z wodami chłodniczymi i zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, a także z zanieczyszczonymi wodami opadowymi.

W 2018 r. w województwie pomorskim funkcjonowało 186 **oczyszczalni ścieków** (w tym 165 oczyszczalni komunalnych). Łączna przepustowość oczyszczalni w dam³/dobę wyniosła 718,2 tys., a zasięgiem ich działania obejmowały 82,8% ludności województwa.

Przeciętne zużycie wody na 1 mieszkańca w gospodarstwach domowych w 2018 r. wyniosło 35,2 m² (w 2017 r. – 33,6 m²), przy czym w miastach wskaźnik ten osiągnął wielkość 36,6 m², a na wsi – 32,9 m²

↓ 15,5%

Spadek w skali roku emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych (bez dwutlenku węgla) z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza

W 2018 r. zakłady z terenu województwa pomorskiego uznane za szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza wyemitowały do atmosfery ogółem 18,4 tys. t zanieczyszczeń pyłowych i gazowych (bez dwutlenku węgla), tj. o 15,5%, mniej niż w 2017 r.

W 2018 r. emisja zanieczyszczeń pyłowych w przeliczeniu na 1 km² powierzchni województwa pomorskiego wyniosła 0,1 t, a jej najwyższą wartość odnotowano w Kwidzynie – 8,9 t

Zanieczyszczenie i ochrona powietrza

W 2018 r. za szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza uznano 91 **zakładów**, które **emitowały pyły i gazy**. Urządzenia do redukcji zanieczyszczeń pyłowych posiadało 51 zakładów, a do redukcji zanieczyszczeń gazowych – 13 zakładów. Stopień redukcji wytworzonych w tych urządzeniach zanieczyszczeń pyłowych wyniósł 99,7%. Natomiast redukcja zanieczyszczeń gazowych (bez dwutlenku węgla) wyniosła 87,0%.

W 2018 r. wielkość **emisji zanieczyszczeń pyłowych** wyniosła 1,0 tys. t (3,2% emisji krajowej), tj. o 32,9% mniej niż w 2017 r. W ogólnej emisji pyłów największy udział (64,2%), podobnie jak w roku poprzednim, miały pyły wytworzone w procesie spalania paliw. Najwięcej zanieczyszczeń pyłowych wyemitowały zakłady zlokalizowane w Słupsku, powiecie kwidzyńskim oraz Gdańsku, najmniej natomiast w powiatach: sztumskim, nowodworskim i kartuskim.

Emisja zanieczyszczeń gazowych (łącznie z dwutlenkiem węgla) w województwie pomorskim w 2018 r. ukształtowała się na poziomie 6 712,7 tys. t, tj. 3,1% emisji krajowej i była o 0,4% wyższa w stosunku do 2017 r. Wśród emitowanych zanieczyszczeń gazowych (bez dwutlenku węgla) dominowały: dwutlenek siarki – 5,3 tys. t, tlenki azotu – 5,2 tys. t i tlenek węgla – 5,0 tys. t. Najwyższą emisję zanieczyszczeń gazowych (bez dwutlenku węgla) odnotowano w Gdańsku oraz powiecie kwidzyńskim i tczewskim.

Emisja zanieczyszczeń gazowych (bez dwutlenku węgla) w przeliczeniu na 1 km² powierzchni województwa w 2018 r. wyniosła 1,0 t

Tablica 5. Emisja i redukcja przemysłowych zanieczyszczeń powietrza

WYSZCZEGÓLNIENIE	2017	2018
Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza ^a (stan w dniu 31 XII)	90	91
w tym wyposażone w urządzenia do redukcji zanieczyszczeń:		
pyłowych	54	51
gazowych	12	13
Emisja zanieczyszczeń:		
w tys. t:		
pyłowych	1,5	1,0
w tym pyły ze spalania paliw	0,7	0,7
gazowych	6 689,0	6 712,7
w tym: dwutlenek węgla	6 668,8	6 695,3
dwutlenek siarki	7,5	5,3
tlenek węgla	4,6	5,0
tlenki azotu	6,4	5,2
na 1 km ² w t:		
pyłowych	0,1	0,1
gazowych (bez dwutlenku węgla)	1,1	1,0
Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń:		
w tys. t:		
pyłowe	301,3	315,2
gazowe (bez dwutlenku węgla)	118,8	116,7
w % zanieczyszczeń wytworzonych:		
pyłowych	99,5	99,7
gazowych (bez dwutlenku węgla)	85,4	87,0

a Emitujące pyły, gazy lub równocześnie pyły i gazy.

2 108,7 tys. t

Odpady wytworzone w ciągu roku
(z wyłączeniem odpadów komunalnych)

W 2018 r. badaniu poddano 103 zakłady przemysłowe, które wytworzyły o 417,7 tys. t odpadów (bez odpadów komunalnych) więcej w odniesieniu do 2017 r.

W przeliczeniu na 1 km² powierzchni województwa wytworzonych zostało 115,1 t odpadów (bez odpadów komunalnych)

Odpady

Największa ilość **odpadów przemysłowych** została wytworzona w powiecie nowodworskim (554,8 tys. t), w Gdańsku (527,2 tys. t) oraz w powiecie kwidzińskim (508,1 tys. t), najmniej zaś w powiecie gdańskim (5,2 tys. t), w Sopocie (6,7 tys. t) i w powiecie człuchowskim (9,6 tys. t).

W 2018 r. w województwie pomorskim zebrano 826,7 tys. t **odpadów komunalnych**, z czego 79,9% pochodziło z gospodarstw domowych. Wśród odpadów wyselekcjonowanych, zebranych na terenie województwa w ilości 239,0 tys. t, przeważały odpady biodegradowalne, szkło oraz zmieszane odpady opakowaniowe, które stanowiły odpowiednio 35,9%, 14,6% i 12,9%.

Tablica 6. Odpady wytworzone w 2018 r. (z wyłączeniem odpadów komunalnych)

WYSZCZEGÓLNIENIE	W tys. t	W % wytworzonych
Odpady wytworzone w tys. t	2 108,7	100,0
poddane odzyskowi ^a	939,3	44,5
unieszkodliwione ^a	54,9	2,6
w tym składowane ^b	33,9	1,6
przekazane innym odbiorcom	1 024,9	48,6
magazynowane czasowo	89,6	4,2

a We własnym zakresie przez wytwórcę. b Na składowiskach i w obiektach unieszkodliwiania odpadów wydobywczych (w tym hałdach i stawach osadowych) własnych i innych.

↑ 7,4%

Wzrost w skali roku nakładów na środki trwałe służące ochronie środowiska (w cenach bieżących)

Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska (w cenach bieżących) w województwie pomorskim poniesione w 2018 r. wyniosły 606,6 mln zł, co stanowiło 5,8% krajowych nakładów przeznaczonych na ten cel. W odniesieniu do 2017 r. wysokość poniesionych nakładów zwiększyła się o 7,4%.

Ekonomiczne aspekty ochrony środowiska

Wśród omawianych **nakładów na środki trwałe służące ochronie środowiska** (w cenach bieżących) największy udział miały nakłady poniesione na gospodarkę ściekową i ochronę wód (54,3% nakładów ogółem). Na ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu przeznaczono 29,5%.

Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej wyniosły 138,2 mln zł, co oznacza wzrost o 86,6% w odniesieniu do 2017 r., a największe nakłady zostały poniesione na ujęcia i odprowadzenia wody (54,4%).

Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej w przeliczeniu na 1 mieszkańca w województwie pomorskim w 2018 r. ukształtowały się na poziomie 320 zł

Opracowanie merytoryczne:
Pomorski Ośrodek Badań Regionalnych
Anna Karczewska
Tel: 58 76 83 108
e-mail: A.Karczewska@stat.gov.pl

Rozpowszechnianie:
Zbigniew Pietrzak
Tel: 58 76 83 175
e-mail: Z.Pietrzak@stat.gov.pl

Opracowanie techniczne i skład komputerowy:
Pomorski Ośrodek Badań Regionalnych;

Informatorium
tel.: 58 76 83 210
faks: 58 76 83 270
e-mail: A.Sarnowska@stat.gov.pl

www.gdansk.stat.gov.pl/

[@Gdansk_STAT](https://twitter.com/Gdansk_STAT)

[@GlownyUrządStatystyczny](https://www.facebook.com/GlownyUrządStatystyczny)

Powiązane opracowania

[Ochrona środowiska w województwie pomorskim w latach 2011-2015](#)
[Stan i ochrona środowiska w województwie pomorskim w 2017 r.](#)

Temat dostępny w bazach danych

[Bank Danych Lokalnych – Stan i Ochrona Środowiska](#)
[System Monitorowania Rozwoju STRATEG](#)
[Dziedzinowe Bazy Wiedzy – Środowisko \(Ochrona Przyrody, Leśnictwo, Stan I Ochrona Środowiska\)](#)

Ważniejsze pojęcia dostępne w słowniku

[Grunty zdegradowane](#)
[Grunty zdewastowane](#)
[Magazynowanie odpadów](#)
[Ochrona powietrza](#)
[Ochrona przyrody](#)
[Ochrona środowiska](#)
[Ochrona wód](#)
[Oczyszczalnia ścieków](#)
[Odpady](#)
[Ścieki](#)
[Zanieczyszczenia gazowe](#)
[Zanieczyszczenia pyłowe](#)
[Zużycie wody](#)

Wszystkim respondentom, którzy wypełnili sprawozdania należą się szczególne podziękowania za przekazane informacje oraz poświęcony czas.

